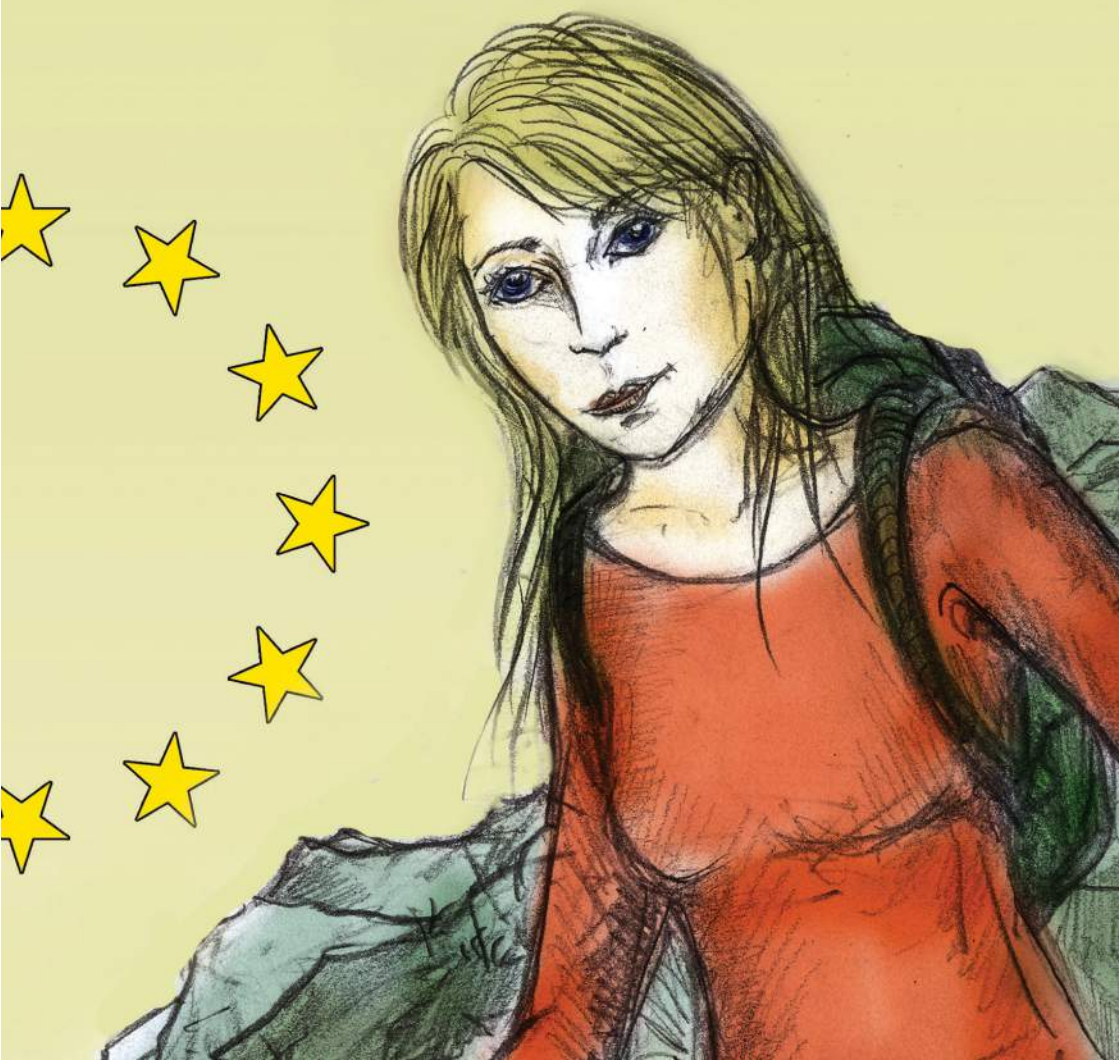

**POPOTNIŠKI VODNIK
ODLOČANJE V EU**

POPOTNIŠKI VODNIK: Odločanje v EU

Prva izdaja

Avtorica: Kaja Cunk

Oblikovanje: Colina van Bommel

Tisk: Birografika Bori, Ljubljana

Založnik: Kulturno izobraževalno društvo PiNA

Gregorčičeva 6, 6000 Koper

Leto izdaje in natisa: 2014

Število natisnjenih izvodov: 2500

Odločanje v EU

V rokah držiš popotniški vodnik po sprejemanju odločitev na ravni Evropske unije (EU). Izvedel boš, kako se sprejemajo odločitve in kdo jih sprejema. Namenjen je tebi, mlad popotnik, kot spodbuda, da pričneš razmišljati o procesih odločanja. Kot pomoč, da procese bolje razumeš. In kot izhodišče, da lahko sam postaneš aktivni popotnik ali popotnica in morda tudi odločevalec oziroma odločevalka.

KAZALO

KDAJ NA POT?
KRATKA ZGODOVINA
OGLEJ SI
VKLUČI SE
SOODLOČAJ

Projekt »EU SI TI« poteka v okviru partnerstva med Evropsko komisijo, Vlado Republike Slovenije in Evropskim parlamentom pri komuniciranju evropskih vsebin, izvaja pa ga Kulturno izobraževalno društvo Pina.

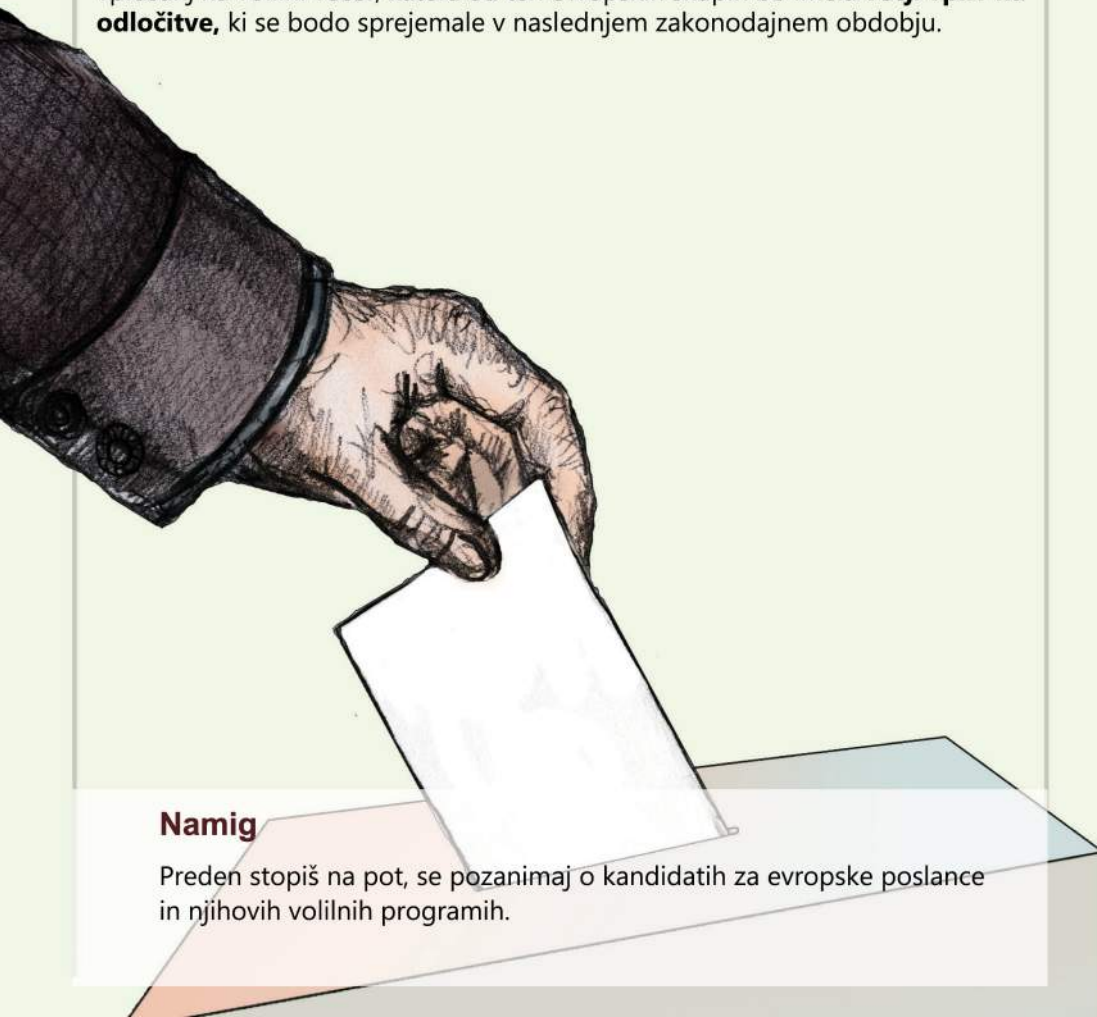
REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

KDAJ NA POT?

Na pot odločanja v EU se lahko odpraviš skozi vse leto. Najboljši vpogled v odločanje boš dobil v času volitev, ko poteka izbor predstavnikov v Evropskem parlamentu. **Volitve potekajo vsakih pet let**, države pa lahko same izberejo, na kateri dan bodo potekale.

Vsaka država članica ima pravico izvoliti določeno število poslancev Evropskega parlamenta (EP). V skladu z Lizbonsko pogodbo se število sedežev za volitve leta 2014 giblje od šest za Malto, Luksemburg, Ciper in Estonijo do 96 za Nemčijo. Slovenija bo na volitvah v EP izbrala **osem poslancev in poslank**. Večina nacionalnih strank je pridruženih vseevropski politični družini, zato je eno največjih vprašanj na volilni večer, katera od teh evropskih skupin bo imela **večji vpliv na odločitve**, ki se bodo sprejemale v naslednjem zakonodajnem obdobju.

Namig

Preden stopiš na pot, se pozanimaj o kandidatih za evropske poslance in njihovih volilnih programih.

KRATKA ZGODOVINA

Leta 1950 ustanovljena EU danes združuje 28 držav članic in njihove državljane. Gre za med seboj zelo raznolike države. Nemčija, največja članica, ima na primer skoraj 82 milijonov prebivalcev, medtem ko jih ima najmanjša Malta komaj 400.000. **Zakaj so se države združile?**

Odgovor se skriva v zgodovini. Po grozoviti drugi svetovni vojni, ki se je začela komaj dobrih 20 let po prvi svetovni vojni, so mnogi dejali, da se kaj takega ne sme ponoviti. V Nemčiji in Franciji, nekdanjih vojnih sovražnicah, se je rodila zamisel, **da si ne bi več nasprotovali, temveč bi se povezali**, in sicer tako, da bi pri tem druga drugo nadzorovali. Iz nasprotovanja je nastalo sodelovanje, ki je bilo, sprva preko Evropske skupnosti za premog in jeklo, nato preko Evropske gospodarske skupnosti, zelo uspešno.

Združevanje v praksi pomeni, da države članice **del svoje pristojnosti pri odločanju prenesejo na skupne institucije**, ki so jih ustanovile. Tako se o zadevah, ki so pomembne za vse članice, lahko demokratično odloča na evropski ravni.

OGLEJ SI

EVROPSKI PARLAMENT

europarl.europa.eu

Evropski parlament sestavljajo poslanci EP (»evroposlanci«), ki **zastopajo državljane Unije**. Evropski parlament ima **uradni sedež v Strasbourgu**, kjer 12-krat letno potekajo glavna zasedanja, imenovana tudi »plenarna zasedanja«, sicer pa deluje v treh mestih: v Strasbourgu, Bruslju in Luksemburgu.

 europeanparliament

 Europarl_sl

 EuropeanParliament

EVROPSKI SVET

european-council.europa.eu

V Evropskem svetu se sestajajo politični voditelji EU, tj. predsedniki vlad ali predsedniki držav, ter predsednika Evropskega sveta in Komisije. Evropski svet **zastopa interese držav članic** in pomeni najvišjo raven njihovega političnega sodelovanja. Evropski svet **večino odločitev sprejme** s soglasjem, ne opravlja pa zakonodajne funkcije.

 eucouncil

 EUCouncilPress

EVROPSKA KOMISIJA

ec.europa.eu

Komisija je **institucija, ki zastopa interese EU kot celote**. Sestavlja jo 28 komisarjev, po eden na državo članico. Komisija predlaga zakonodajo, politike in programe ukrepanja ter je zadolžena za izvajanje odločitev Evropskega parlamenta in Sveta.

EuropeanCommission

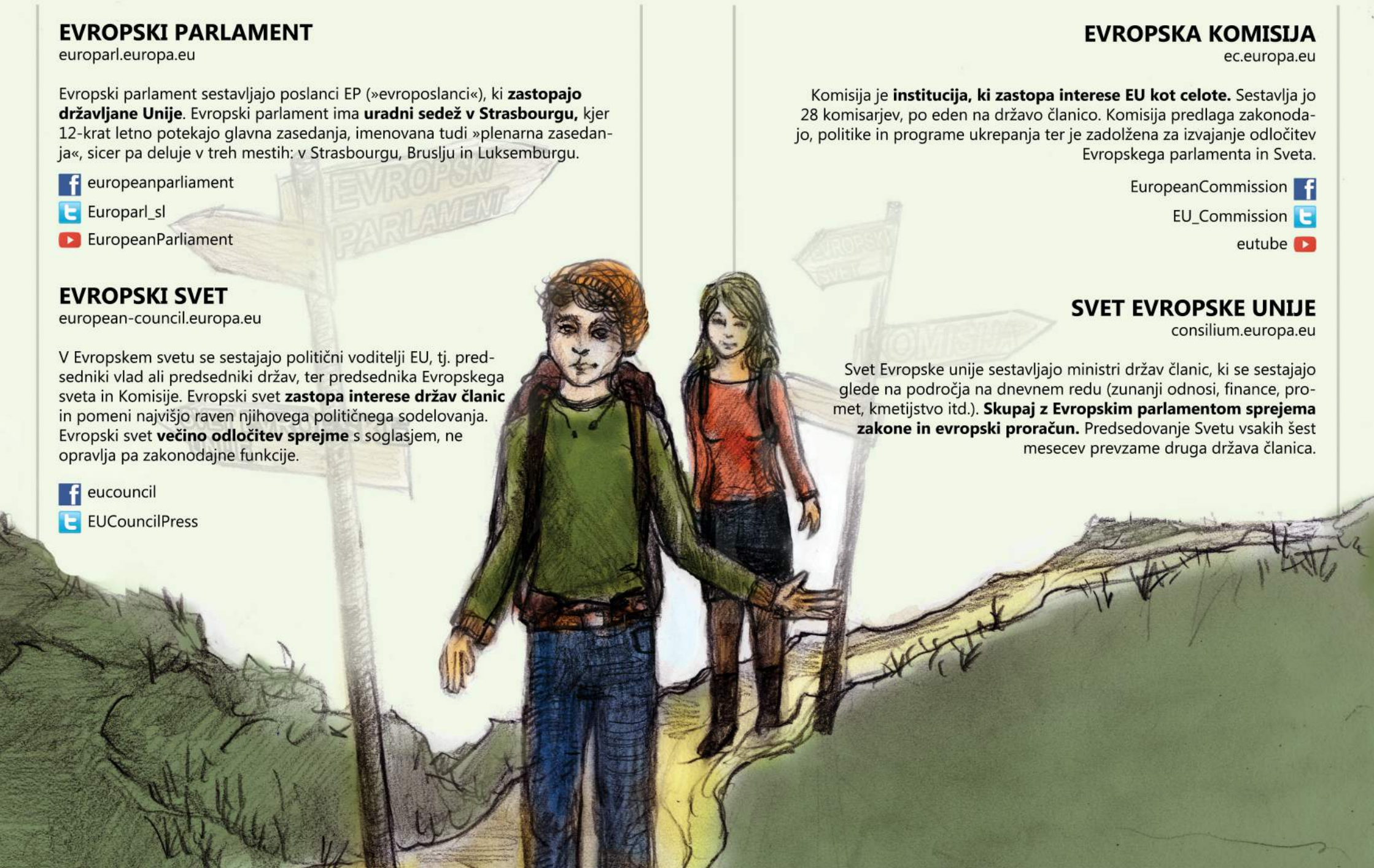
EU_Commission

eutube

SVET EVROPSKE UNIJE

consilium.europa.eu

Svet Evropske unije sestavljajo ministri držav članic, ki se sestajajo glede na področja na dnevnem redu (zunanji odnosi, finance, promet, kmetijstvo itd.). **Skupaj z Evropskim parlamentom sprejema zakone in evropski proračun**. Predsedovanje Svetu vsakih šest mesecev prevzame druga država članica.

VKLJUČI SE

Spremljaj delovanje odborov

Te bolj kot kje zanima kako evropski poslanci delujejo po izvolitvi?

Predlagamo, da v svojo pot vključiš spremljanje delovanja stalnih odborov. Javne razprave enkrat ali dvakrat na mesec v Bruslju so odlična priložnost za vpogled v **pripravo plenarnih zasedanj EP**. Med stalne odbore tako npr. sodijo odbor za kulturo in izobraževanje, odbor za pravice žensk in enakost spolov, odbor za zaposlovanje in socialne zadeve, odbor za peticije ter odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane.

V parlamentarnih odborih evropski poslanci **pripravljajo in spreminjajo zakonodajne predloge in poročila o pobudah ter o njih glasujejo**. Preučujejo predloge Komisije in Sveta ter, če je to potrebno, pripravijo poročilo, ki ga predstavijo na plenarnem zasedanju.

Namig

Na stalnih odborih se je na primer razpravljalo o novem programu ERASMUS+.

Spoznaj zakonodajni postopek

Ali želiš doživeti postopek sprejemanja določenega zakona?

Velika večina zakonodaje EU se sprejme s t. i. **rednim zakonodajnim postopkom**. Ta se prične s predlogom Evropske komisije, nato pa sledi prva obravnava v Evropskem parlamentu. Kaj se zgodi v vmesnem času, je pravo izhodišče za tvoje raziskovanje.

1

Predlog Komisije prispe na pristojni odbor. V določenih okoliščinah pa lahko odbor pripravi **poročilo** na lastno pobudo.

2

Za **mnenje** se običajno zaprosi tudi druge odbore, ki pripravijo predloge ali pobude k delom besedila.

3

Ko je **osnutek mnenja** predložen odboru, člani odbora o njem glasujejo in ga po potrebi spreminijo. Vsa sprejeta mnenja se priložijo poročilu pristojnega odbora.

4

Ko odbor sprejme **osnutek poročila, mnenja ali predloga**, imajo poslanci možnost predlagati spremembe. Vse sprejete spremembe se vključijo v končno različico besedila.

5

Ko je osnutek poročila spremenjen in dan na glasovanje, postane **poročilo**, ki se predloži na plenarnem zasedanju.

Če Svet sprejme stališče Parlamenta, je akt sprejet, v nasprotnem primeru poteka druga obravnava v Parlamentu, Komisija pa ponovno pripravi mnenje. Če akt tudi v drugo ni sprejet, se skliče spravni odbor, kjer se akt bodisi sprejme ali ne sprejme.

Sooblikuj evropsko državljansko pobudo

En milijon državljanov EU iz vsaj sedmih od 28 držav članic lahko Evropsko komisijo pozove, naj pripravi zakonodajni predlog, s čimer lahko **državljeni neposredno vplivajo na pripravo politik EU**. Pot odločanja v EU se tako lahko zaključi ali ponovno začne prav s tabo.

Za pripravo državljanske pobude morajo državljeni najprej ustanoviti **državlanski odbor**. Sestavlja ga vsaj sedem državljanov EU, ki prebivajo v vsaj sedmih različnih državah članicah.

Komisija pobudo najprej podrobno prouči. V treh mesecih po prejemu:

- se predstavniki Komisije sestanejo z organizatorji, ki podrobneje **pojasnijo razloge in vsebino** svoje pobude;
- lahko organizatorji svojo pobudo predstavijo tudi na **javni predstavitvi** v Evropskem parlamentu;
- Komisija nato v sporočilu **pojasni morebitne ukrepe**, ki jih namerava sprejeti, in **utemelji razloge** za svojo odločitev.

Več na: ec.europa.eu/citizens-initiative.

Namig

Državljeni so pripravili državljansko pobudo o univerzalnem temeljnem dohodku, o vodi in ljudeh prijaznim ulicah (z omejitvijo hitrosti 30 km/h).

SOODLOČAJ

V državah Evropske unije bodo volitve v Evropski parlament potekale med 22. in 25. majem 2014.

Kdaj bodo potekale volitve v Sloveniji:

V Sloveniji bomo svoje predstavnike izbirali v nedeljo, 25. maja 2014.

Koliko slovenskih poslancev bo izvoljenih:

Osem od skupno 751 poslancev Evropskega parlamenta bo v naslednjih petih letih predstavljalo interese državljanov.

Zakaj na volitve:

Evropski parlament je pridobil številne pomembne nove pristojnosti. Parlament, ki je edina neposredno izvoljena institucija EU, je zdaj v osrčju evropskega sistema sprejemanja odločitev, njegova beseda pa velja toliko kot beseda nacionalnih vlad skoraj pri vseh zakonih EU.

Več kot 413 milijonov Evropskih državljanov bo imelo možnost določiti smer EU. Volitve so priložnost, da tudi ti usmerjaš, kakšna ta bo. Vsak glas šteje!

Namig

Več o volitvah izveš na www.elections2014.eu/sl in evropamojadezela.si

POBRSKAJ PO SPLETU

Informacije v vseh uradnih jezikih EU: europa.eu.

Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji: www.europarl.si

Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji: ec.europa.eu/slovenija

Urad Vlade RS za komuniciranje: evropa.gov.si

PREVERI OSEBNO, PO TELEFONU ALI POŠTI

Europe Direct je služba, ki odgovarja na vaša vprašanja o EU. Povsod po Evropi je na stotine lokalnih Informacijskih točk Europe Direct. Naslov najbližjega središča lahko najdete na spletišču europedirect.europa.eu. S točkami lahko stopite v stik preko brezplačne telefonske številke 00 800 6 7 8 9 10 11 ali pošljete vprašanje po elektronski pošti na spletišču europedirect.europa.eu.

PREBERI VEČ V PUBLIKACIJAH

Publikacije o EU so zbrane na spletni strani bookshop.europa.eu.

